higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

FINANSIËLE BESTUUR
NKR-VLAK 4

XX Februarie 2020

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1	1.1.1	G
	1.1.2	H
	1.1.3	A
	1.1.4	M
	1.1.5	B
	1.1.6	K
	1.1.7	E
	1.1.8	D
	1.1.9	L
	1.1.10	F

(10 × 1) (10)

1.2	1.2.1	B
	1.2.2	C
	1.2.3	C
	1.2.4	D
	1.2.5	D

(5 × 1) (5)

1.3	1.3.1	Reis
	1.3.2	wins
	1.3.3	BBS
	1.3.4	IRP5
	1.3.5	Hoeveelheid

(5 × 1) (5)

1.4 1.4.1 R57 280✓ – R50 720✓ = R6 560 betaalbaar✓ aan SARS (3)

1.4.2 (a) R7 000✓ × 1%✓ = R70 per maand (2)

(b) R7 000✓ × 2%✓ = R140 per maand✓ (3)

1.4.3
- Investeer in werknemers se onderwys en opleiding.
- Ontwikkel werkers se vaardighede en gebruik die werkplek as 'n aktiewe leerruimte.
- Verbeter werknemers se lewensgehalte en werkvooruitsigte.
- Verbeter produktiwiteit in die werkplek en werknemers se mededingendheid.
- Bevorder selfindiensneming.
- Verbeter die lewering van maatskaplike dienste.
- Bied geleenthede aan nuwe toetredes tot die arbeidsmark om ervaring op te doen. (Enige tersaaklike 2 × 2) (4)

1.4.4

Rajesh	Ja✓
Sureya	Nee✓
Lerato	Nee✓

(3)

[35]

TOTAAL AFDELING A: 35

AFDELING B

VRAAG 2

2.1
- Bemarkingsplan
- Ondernemingsmissie
- Finansiële projeksies/vooruitskattings
- Ligging van die onderneming
- Uitvoerende opsomming
- Werwingsplan
- Sakedoelwitte
- Sakeprodukte (Enige tersaaklike 5 × 1) (5)

2.2
- Risikodraende kapitaliste
- Familielede
- Regeringsbefondsing
- Finansiële-diensverskaffers
- Gesin (Enige tersaaklike 2 × 2) (4)

2.3 Nulbasisbegroting is 'n begrotingsmetode waarin alle uitgawes vir elke nuwe tydperk✓ regverdig moet word.✓ Die begrotingsproses begin altyd by nul✓ vir elke funksie in die onderneming. *Of soortgelyk* (3)

2.4
- Dit is goed vir 'n nuwe onderneming om 'n nulbasisbegroting te gebruik, omdat dit nog nie vorige finansiële state het✓ om mee te werk nie.✓
- Dit is voordelig wanneer die onderneming met die verloop van tyd verander✓ om nuwe uitdagings or projekte aan te pak.✓
- Dit dien ook as 'n aansporing om die vorige jare se prestasies✓ en winste te verbeter.✓
- Dit help met doeltreffende toewysing van hulpbronne✓ aangesien dit op behoeftes en voordele gegrond is.✓ (Enige tersaaklike 1) (1)

2.5
- Toerusting soos 'n rekenaar
- Salonhaardroër
- Haarstilering-instrumente/gereedskapstel
- Huis
- Masjinerie
- Verbandlening (Enige tersaaklike 2 × 2) (4)

2.6
- Koop produkte in grootmaat, omdat dit goedkoper is.
- Kry kwotasies van verskillende verskaffers om pryse te vergelyk.
- Koop die mees doeltreffende toerusting/produkte vir die onderneming.
- Kontroleer altyd aflewerings vir hoeveelheid en gehalte.
- Versien toerusting gereeld om op latere duur hestelwerk te bespaar.
- Wees op die uitkyk vir wanbestuur van fondse en hulpbronne.

(Enige tersaaklike 2 × 2) (4)

Kopiereg voorbehou

2.7 2.7.1 R90 000/3✓ = R30 000

Jaar 1: R90 000 – R30 000✓ = R60 000
Jaar 2: R60 000✓ – R30 000✓ = R30 000
Hoofsom na 2 jaar = R30 000✓ (5)

2.7.2 Jaar 1: R90 000 × 12 % = R10 800✓
Jaar 2: R60 000 × 12 % = R7 200✓
Jaar 3: R30 000 × 12 % = R3 600✓
Totale rente = R21 600✓ (4)

2.7.3 Langtermynfinansiering,✓ omdat die lening teugbetaalbaar sal wees✓ oor 'n tydperk van meer as 'n jaar.✓ *Of soortgelyk* (2)

2.8 2.8.1 R150✓ – R75✓= R75✓ (3)

2.8.2 25✓ × R75✓= R1 875 + R600✓
Total cost = R2 475 (3)

2.8.3 Vaste koste✓
Bydraes

600✓
= 75

= 8 ure✓ (3)

2.8.4 15✓ × R75✓ = R1 125 (2)

2.8.5 45✓ × R150✓ = R6 750 (2)
[45]

VRAAG 3

3.1

FINANSIëLE VERSLAG	DOELGEHOOR
• Balansstaat	• Belegger/Eienaar
• Kontantvloeistaat	• Rekenmeester/Senior bestuurder
• Inkomstestaat	• Rekenmeester/Senior bestuurder
• Projekstaat	• Projek-/Senior bestuurder
• Begrotingsbeheer	• Departementele/Senior bestuurder

(Enige tersaaklike 3 + enige tersaaklike 3) (6)

3.2 3.2.1 R2 400✓ – R2 450✓ = R50 ongunstig✓ (3)

3.2.2 R78 000✓ – R79 600✓ (R19 600 + R2 400 + R2 600 + R46 000 + R9 000)
= (R1 600)✓ (3)

3.2.3 (1 600) ☑ + 54 000✓ = 52 400✓ (3)

3.2.4 R19 600✓ – R18 000✓ = R1 600
R1 600/18 000✓ × 100 = 9%✓ toename (4)

3.2.5 R163 000✓ – R162 150✓ = R850 gunstig✓ (3)

3.2.6 R46 000 × 11%✓= R5 060 **OF** R46 000 × 89/100
= R46 000 – R5 060✓
= R40 940✓ (3)

3.3

Koste van voertuig	R180 000✓
Jaar 1	(R60 000)✓
	R120 000✓
Jaar 2	(R60 000)✓
	R60 000✓
Jaar 3	(R60 000)✓
	0

Die terugbetalingstydperk is drie jaar.✓ (7)

3.4
- Navorsing
- Rasionele vooruitskattings/projeksies
- Vorige ervaring (Enige tersaaklike 1 × 2) (2)

3.5
- Om die finansiële posisie te bepaal
- Gewoonlik jaarliks opgestel (2)

3.6 **Brondokumente vir inkomste:**
- Kasregisterrol
- Kwitansie
- Bankstaat
- Duplikaatkredietfaktuur

Brondokumente vir uitgawes:
- Tjekteenblad
- Oorspronklike kredietfaktuur
- Kleinkasbewys
- Bankstaat (Enige 2 + Enige 2) (4)

[40]

VRAAG 4

4.1
- 'n Mens kan die onderneming se werklike prestasie meet aan die hand van die vasgestelde doelwitte en finansiële state wat in die sakeplan ingesluit is.
- Bygewerkte finansiële rekords stel 'n mens in staat om faktore te identifiseer wat nie in ooreenstemming met die oorspronklike sakeplan is nie.
- Bygewerkte finansiële rekords wys spesifieke bedryfsareas uit waaraan 'n mens aandag moet skenk om die vordering van jou onderneming reg te stel.
- Bygewerkte finansiële rekords verseker dat 'n mens se onderneming suksesvol en winsgewend is. (Enige tersaaklike 2 × 2) (4)

4.2 4.2.1 Bruto wins/Omset × 100✓

38 050✓/54 100✓ × 100

= 70.33%✓ (4)

4.2.2 73 150✓/162 150✓ × 100

= 45,11%✓ (3)

4.2.3 Styging in die prys van voorraad (koste van verkope)
Voorraad by 'n nuwe verskaffer gekoop en het nie kortings gekry nie (Enige tersaaklike 1 × 2) (2)

4.2.4 $\frac{\text{Netto wins}}{\text{Omset}}$ × 100✓

2017:

$\frac{33\,500}{162\,150}$ × 100✓✓

= 20,66%✓ (4)

4.2.5
- Hersien begrotings op 'n daaglikse basis..
- Gebruik begrotingsdagboek om onverwagte gebeure op te teken.
- Pas planne om doelwitte en doelstellings te bereik, aan.
- Maak seker dat alle dokumente spoedig hanteer word en rekords akkuraat opgeteken word.
- Los enige navrae onmiddellik op.
- Dring aan die einde van elke maand aan op 'n afwykingsverslag.

(Enige tersaaklike 1 × 2) (2)

4.2.6 Die onderneming het in die nuwe jaar nog 'n addisionele lening uitgeneem. (Enige tersaaklike 1 × 1) (1)

4.3 4.3.1 (1 487)

4.3.2 (7000)

4.3.3
- Verminderde verkope
- Laer vraag na die produk (Enige tersaaklike EEN)

4.3.4 100 487

4.3.5 92 000

4.3.6 0

4.3.7 Vaste koste, dus bly dit onveranderd

4.3.8 (1 075)

4.3.9 Bykomende ongemagtigde telefoonoproepe (Enige tersaaklike 1)

4.3.10 95 862

4.3.11 86 300 (11 × 1) (11)

4.4 4.4.1 $\frac{\text{Gemiddelde debiteure}}{\text{Kredietverkope}} \times 365$✓

$\frac{(7\,750 + 9\,150)/2 \times 365}{(162\,150 \times 80\%)}$✓✓✓✓

= 24 dae✓ (8)

4.3.3
- Die debiteure-invorderingstydperk is gunstig/goed/positief.
- Die onderneming se debiteure betaal voor die ooreengekome tydperk, wat in die meeste gevalle 30, 60 of 90 dae is.

(Enige tersaaklike EEN) (1)
[40]

VRAAG 5

5.1
- Belastingterugbetaling, indien enige, sal betaal word.
- Geen boete sal gehef word nie.
- Geen rente sal gehef word nie.
- Geen persone sal gearresteer word nie. (Enige 2 × 2) (4)

5.2 5.2.1 Belastingaftrekbaar,✓ aangesien die geld betaal word om 'n skuld van die onderneming in te vorder, en dit is in die normale loop van sake.✓

5.2.2 Nie belastingaftrekbaar,✓ aangesien enige verliese wat gely word nie belastingaftrekbaar is nie, omdat die onderneming deur die versekeringsmaatskappy vergoed sal word.✓

5.2.3 Belastingaftrekbaar,✓ aangesien wetenskaplike navorsing wat deur die WNNR gesertifiseer word, belastingaftrekbaar is.✓

5.2.4 Belastingaftrekbaar,✓ aangesien annuïteite belastingaftrekbaar is.✓

5.2.5 Nie belastingaftrekbaar,✓ aangesien die aandete vir die eienaar se privaat doel was en nie vir sakedoeleindes nie.✓

(5 × 2) (10)

5.3 5.3.1 150 000✓ × 20%✓ = 30 000

150 000
(60 000)✓✓ 30 000 × 2 jaar
90 000✓ (5)

5.3.2 Totale kapitaalkorting capital allowance
= 150 000✓ × 20%✓ × 4✓ = R120 000✓ (4)

5.4 5.4.1 Belasbare inkomste = R31 000✓ – R4 000✓ – R6 000✓= R21 000 (3)

5.4.2 R13 000 × 12✓ = R156 000
R156 000✓ × 18%✓ = R28 080
R28 080✓ – (R12 726✓ + R7 110✓) = R8 244✓ (7)

5.4.3 R163 500 – R160 000 = R3 500

R3 500✓ × 25%✓ = R875
R28 800✓ + R875✓ = R29 675
R29 675✓ – R12 726✓ = R16 949✓ (7)
[40]

TOTAAL AFDELING B: 165
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou